

กนกอร คอนเล็ก 2552: ความหลากหลายชนิดของสัตว์เลื้อยคลานในพื้นที่ป่าเขาหินปูนและศาสนสถาน
ตำบลเขาวง อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี ปรินญาวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (สัตววิทยา),
สาขาวิชาสัตววิทยา ภาควิชาสัตววิทยา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: รองศาสตราจารย์วีรยุทธ
เลาหะจินดา, Ph.D. 160 หน้า

การศึกษาความหลากหลายชนิดของสัตว์เลื้อยคลานในพื้นที่ป่าเขาหินปูนและศาสนสถานดำเนินการ
ระหว่างเดือนธันวาคม พ.ศ.2550 ถึงเดือนพฤศจิกายน พ.ศ.2551 มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมข้อมูลความหลาก
ชนิดของสัตว์เลื้อยคลาน ลักษณะการใช้ประโยชน์พื้นที่ของสัตว์เลื้อยคลานแต่ละชนิด และศึกษาสภาพนิเวศ
ของพื้นที่ รวมทั้งปัจจัยคุกคามที่มีผลต่อการดำรงชีวิตของสัตว์เลื้อยคลาน การศึกษาได้ดำเนินการทุกเดือนโดย
ออกสำรวจเดือนละ 3-4 วันและใช้วิธีการเดินค้นหาสัตว์โดยตรง ดำเนินการสำรวจทั้งในเวลากลางวันและ
กลางคืน รวมทั้งใช้ข้อมูลจากร่องรอยและหลักฐานของสัตว์ ตรวจสอบชนิด เพศ ขนาด จำนวนตัว ช่วงเวลาที่
พบ บันทึกสถานที่พบ และวิเคราะห์ค่าร้อยละการปรากฏ ดัชนีความหลากหลาย ดัชนีความสม่ำเสมอ ดัชนีความ
คล้ายคลึง ของชนิดสัตว์เลื้อยคลานในพื้นที่ศาสนสถานแต่ละแห่ง การศึกษาพบสัตว์เลื้อยคลานจำนวน 53
ชนิด ใน 38 สกุล 12 วงศ์ และ 2 อันดับ แจกแจงเป็นจำนวนที่พบในพื้นที่ศาสนสถานแต่ละแห่งดังนี้ วัดถ้ำ
นารายณ์หรือวัดเขาวง จำนวน 37 ชนิด วัดลับแล จำนวน 18 ชนิด วัดชัยชะอม จำนวน 15 ชนิด วัดพุทไธสน์
จำนวน 32 ชนิด และวัดถ้ำศรีวิไล จำนวน 25 ชนิด สัตว์เลื้อยคลานที่พบจำนวนชนิดมากที่สุดคือ วงศ์งูพิษอ่อน
19 ชนิด รองลงมาเป็นวงศ์จิ้งจกและตุ๊กแกคือ 9 ชนิด ซึ่งในจำนวนนี้เป็นชนิดพันธุ์เฉพาะถิ่น 3 ชนิด และ
การศึกษาได้พบตุ๊กแกเขาหินปูน (*Gekko* sp.) ที่คาดหมายว่าจะเป็นที่ตุ๊กแกชนิดใหม่ของโลก การวิเคราะห์ค่า
ดัชนีความหลากหลายของสัตว์เลื้อยคลานพบว่าในพื้นที่วัดถ้ำศรีวิไลมีค่าดัชนีความหลากหลายมากที่สุด ส่วน
การวิเคราะห์พบว่าวัดลับแลมีค่าดัชนีความสม่ำเสมอมากที่สุด ส่วนค่าดัชนีความคล้ายคลึงของชนิด
สัตว์เลื้อยคลานที่มีค่ามากที่สุดคือพื้นที่วัดลับแลกับวัดชัยชะอม โดยมีค่าความคล้ายคลึงร้อยละ 72.7 รองลงมา
เป็นวัดพุทไธสน์กับวัดถ้ำศรีวิไล โดยมีค่าความคล้ายคลึงร้อยละ 70.1 ส่วนศาสนสถานที่มีความคล้ายคลึงกัน
ของสัตว์เลื้อยคลานน้อยที่สุดคือ วัดลับแลกับวัดถ้ำนารายณ์ โดยมีค่าความคล้ายคลึงร้อยละ 47.2 และการศึกษา
พบว่าปัจจัยคุกคามที่อาจมีผลต่อการดำรงชีวิตของสัตว์เลื้อยคลานได้แก่ การเปลี่ยนแปลงพื้นที่บริเวณถ้ำและ
ภายในถ้ำเพื่อพิธีกรรมทางศาสนาและเพื่อบันทนากการ การจุดไฟเผาใบไม้แห้งและหญ้าแห้ง และการใช้ภูเขา
หินปูนเพื่อวัตถุประสงค์ทางอุตสาหกรรมเกินขอบเขต

Kanokorn Konlek 2009: Reptile Diversity in Limestone Forest and Religious Territory, Khaowong Subdistrict, Phraphutthabat District, Saraburi Province. Master of Science (Zoology) Major Field: Zoology. Department of Zoology. Thesis Advisor: Associate Professor Virayuth Lauhachinda, Ph.D. 160 pages.

The study of reptile species diversity residing in limestone mountains and in religious territories was conducted during December, 2007 to November, 2008. The purpose of this study was to collect reptile species diversity and information on area utilization of each reptile species, ecological characteristics of each religious territory, and threatened factors to reptiles in earning their living. The surveys of the study area were made 3-4 day monthly by using direct searching during daytime and night-time and by using supplementary evidences like tracks and signs of known animal. Information on exact reptile species, size, sex, time of seeing or capturing, location of seeing or capturing, and number of individual of each reptile species were recorded. Analysis of reptile species collected from each religious territory was evaluated in terms of percent of occurrence, diversity index, evenness index, and similarity index. A total of 53 reptile species classifying to 38 genera, 12 families, and 2 orders was collected. Of the 53 reptile species found in the study area, they were obtained from each religious territory as the following : 37 species in Wat Tumnarai area, 18 species in Wat Lublae area, 15 species in Wat Supchaom area, 32 species in Wat Pukhambunpot area, and 25 species in Wat Tumsrivilai area. The majority of reptile species found was colubrid snakes in family Colubridae consisting of 19 species and geckos in family Gekkonidae ranked the second consisting of 9 species in which 3 species are endemic species. This study also found limestone gecko which is predicted to be the new gecko species of the world. Analysis of reptile species diversity showed that Wat Tumsrivilai had the highest value whereas Wat Lublae had the highest value of evenness index. Similarity index of reptile found in five religious territory areas revealed that Wat Lublae and Wat Supchaom had the highest value with 72.7 percent and Wat Pukhambunpot and Wat Tumsrivilai ranked the second with 70.1 percent whereas Wat Lublae and Wat Tumsrivilai had the lowest value with 47.2 percent. Threatened factors to reptile species in earning their living gathered from this study were alteration in the vicinity of cave area and inside the cave for religious ceremony and recreation, burning up dead leaves and dry grasses, and overexploitation of limestone mountain for the industrial purposes.